

GE 2050

KONGRESUAN ONARTUTAKO AZKEN
BERTSIOA, 2022KO AZAROAREN
4KOA

2050ERA ARTEKO HEZKUNTZA GLOBALARI BURUZKO ADIERAZPENA

DUBLINGO ADIERAZPENA

Europar 2050era arte hezkuntza
globala hobetzeko eta areagotzeko
esparru estrategiko bat.

2050erako Hezkuntza Globalari buruzko Europako Adierazpena

Dublingo Adierazpena

Europar 2050. urterako hezkuntza globala hobetzeko eta areagotzeko Europako esparru estrategiko bat

Europako pertsona guztiek, mundu osoko pertsonekin elkartasunean, kalitate oneko hezkuntza globalerako sarbidea edukiko duten egunari begira lanean.

Atarikoak

Hezkuntza Globalari buruzko Europako Kongresuan parte hartu dugun ordezkariak Dublingo gazteluan bildu ginen 2022ko azaroaren 3an eta 4an, GENEK —Hezkuntza Globalaren Europako Sarea— deitu eta Irlandak harrera egin zigularik. Bertan, Luxenburgoko izan zen lehendakariak, parte hartu zuten estatu kideak ordezkatu. Bada, gazte-erakundeak, sozietate zibilak, tokiko eta eskualdeko gobernuz, mundu akademikoak eta beste eskualde batzuetako berdinez eta profesionalen osatutako alderdi interesdunen sorta zabal bati kontsulta egin ondoren eta Europako Batzordearekin, Europako Kontseiluarekin, ELGarekin, UNECEarekin eta UNESCOarekin elkarlan estuan, 2050erako hezkuntza globalerako gure ikuspegia eta konpromisoak aurkezten ditugu.

Jakin badakigu:

- Pertsonen, gainerako izaki bizidunen eta planetaren krisi eta erronka handi eta konplexuei aurre egin behar dietela.
- Pertsonen ikasketen, munduan duten lekuari buruzko gogoeta kritikoa egiteko, erantzuteko eta elkartasunez jarduteko eskubidea daukatela, planeta-mailako erantzukizuna duten herritar global gisa.
- Hezkuntzak —eta, bereziki, hezkuntza globalak— ekarpen garrantzitsua egiten duela pertsonak ikasi eta mundua aldatzen lagun dezaten ahalduz, banaka zein taldeka.

Hau da gure ikuspegia:

- Justizia sozial eta klimatiko handiagoa, bakea, elkartasuna, ekitatea eta berdintasuna, planeta-mailako jasagarritasuna, nazioarteko ulermena, dibertsitatearekiko errespetua, inklusioa, herri guztientzako giza eskubide guztien ulermena eta denentzako, batez ere kalteberentzako eta baztertuentzako, bizitza duina eskaintzen dituen mundu bat, bai toki-mailan bai maila globalean. Denentzako kalitate oneko hezkuntza globalak zeregin garrantzitsua bete dezake ezaugarri horiek eskaintzen dituen mundu baterantz aurrera egiteko.
- Pertsona guztiek kalitate oneko hezkuntza global baterako sarbidea izateko eskubidea daukaten Europa, non kalitate oneko hezkuntza, hezkuntza globala barne, giza eskubidetzat, ondasun publiko globaltzat eta ikaskuntza eraldatzailetzat jotzen baitute denek.
- Kultura guztien ikuspegiak eta ezagutzak sustatzen eta baloratzen dituen hezkuntza bat, diasporako komunitateak eta gutxiengoak barne hartzen dituena eta aberastasun horri ahalik eta etekin handiena ateratzen diona tokiko eta munduko erronketarako erantzun inklusiboak babesteko.

Gaztelanirako itzulpena: Lourdes Ballesteros Martín eta Veronica Held (Hezkuntzako eta Lanbide Heziketako Ministerioa), 2023ko otsaila

- Hezkuntza globalak bizitza osoan zehar, baliabide egokiak dauzkan eta tokiko eta munduko bazkideekiko elkarrizketa kritikoa oinarri hartzen duen Europa.

- Oro har harreman historiko eta geopolitikoaren ulermen kritiko hobea, kolonialismoaren legatua, gatazkak, gerrak eta zapalkuntza barne, eta erronka globalekiko eta botere-dinamikekiko konpromiso publiko kritikoa handiagoa.

- Hezkuntza globalaren zeharkako izaerari eta izaera intersektionalari buruzko ikuspegi partekatatu bat, lotutako nazioetako eta nazioarteko definizio eta kontzeptu anitz biltzen dituen, denek ere mami komun bat partekatzen dutela¹.

- Bizitza osoan kalitate oneko hezkuntza globalerako sarbide unibertsala lortzeko beharrezkoak diren gaitasunak sortzeko politikak, estrategiak, babes-mekanismoak eta plataformak eraiki eta indartzea —herrialdez herrialde, eskualdez eskualde, komunitatez komunitate eta sektorez sektore—.

- Alderdi interesdun guztiak inplikatzeko eta barne hartzea hezkuntza globalari buruzko elkarrizketan, sare-sorkuntzan eta lankidetzan, hartzaile berriak, komunitate marjinalak eta lehen hain konprometituta ez zeudenak barne, Europako pertsona guztiengana heltzeko asmoz.

- Pertsonak banaka eta taldeka inspiratzea jardun dezaten eta tokiko, nazioetako eta munduko mailan gizartearen eta ingurumenaren arloko mugimendu eta erakundeetan inplika daitezten, hezkuntza globalarekin lotutako eremuetan.

Definizioa: hezkuntza globalaz zer ulertzen dugun

Hezkuntza globala pertsonen munduari buruzko eta bertan duten lekuari buruzko gogoeta kritikoa egitea ahalbidetzen dien hezkuntza da. Begiak, bihotzak eta gogoak munduaren errealitateari zabaltzeko balio du, tokiko mailan zein maila globalean. Pertsonak ulertzeko, imajinatzeko, itxaropena edukitzeko eta jarduteko ahalduak ematen ditu, justizia sozial eta klimatikoa, bakea, elkartasuna, ekitatea eta berdintasuna, planeta-mailako jasangarritasuna eta nazioarteko ulermena eskaintzen dituen mundu bat lortzeko. Giza eskubideen eta dibertsitatearen errespetua, inklusioa eta denentzako bizitza duina dakartza, bai orain bai etorkizunean.

Hezkuntza globalak hezkuntza-eskaintzaren sorta zabal bat hartzen du barnean: formala, ez-formala eta informala, bizitza osoan zehar. Funtsezkoa iruditzen zaigu hezkuntzaren botere eraldatzaileko eta eraldaketarako².

Asmo horrekin, Europan hezkuntza globalaren alde aurrera egiten jarraitzeko dugun erabakitetasuna adierazten dugu.

Dauden nazioarteko akordio eta konpromisoak hartzen ditugu oinarri

- Hezkuntza Globalari buruzko 2002ko Maastrichteko Adierazpena eta Europako beste konpromiso batzuk, garapen jasangarriko ikasketarekin, giza eskubideekin, genero-ekitatearekin, bakearekin eta tokiko eta munduko justizia sozialarekin lotuta daudenak eta hezkuntza globalaren eta konpromiso publikoaren garrantzia aitortzen dutenak.

- Nazioarteko konpromisoak, garapen jasangarriko hezkuntzari, mundu-herritartasunerako hezkuntzari, giza eskubideetarako hezkuntzari eta abarri buruzko munduko agendak eta helburuak, honako hauek barne, besteak beste: 2030 Agenda, 4. GJHa (bereziki, 4.7 helmuga) eta UNESCOk 1974an emandako gomendioa, nazioarteko ulermenerako, lankidetzarako eta Gaztelanarako itzulpena: Lourdes Ballesteros Martín eta Veronica Held (Hezkuntzako eta Lanbide Heziketako Ministerioa), 2023ko otsaila

bakerako hezkuntzari eta giza eskubideekin, funtsezko askatasunekin eta nazioarteko lankidetzari eta bakearekin lotutako hezkuntzari buruzkoa. Horiek guztiek aitortzen dute hezkuntza globalak ezinbesteko zeregina duela XXI. mendeko herritartasun globalaren ikaskuntzarako³.

1 Definizio berrituari eta termino orokorrari buruzko xehetasun gehiago nahi izanez gero, ikusi 1. gehigarria.

2 Hezkuntza globalaren ikuspegia barne hartzen duen hezkuntza-eskaintzaren sorta zabalari buruzko xehetasun gehiago nahi izanez gero, ikusi 1. gehigarria.

3 Besteak beste, 3. gehigarrian azaldutako akordioak aipatu behar dira berariaz.

Hezkuntza globalak Europan 20 urtez izan duen hazkundea eta garapena aitortzen dugu

- Eraitza sendoak eta argiak hezkuntza globalean Maastrichteko Adierazpenetik.
- Esparru politiko hobetuak nazioko eta Europako mailan.
- Hezkuntza globala kalitate oneko hezkuntzaren erdigunean kokatzen duten hezkuntza-gaitasun eta aintzatespen handiagoak, hezkuntza formalean, ez-formalean eta informalean, bizitza osoan zehar.
- «Hezkuntza globalaren ikuspegi unibertsalista eta giza eskubideetan oinarritua» eduki beharraren aintzatespen handiagoa, adibidez Europako herrialdeetako pertsona guztientzat berariaz diseinatutako estrategia eta politika nazionaletan ikusten denez, mundu osoko pertsonekin elkartasunean.
- Sektore osoan koordinatutako ikuspegiaren areagotzea eta hobekuntza, besteak beste, eskola-curriculumaren erreformaren barruko hezkuntza formalean, irakasleen prestakuntzan, ikasleen ebaluazioan, eskola-ikuspegi integraletan, eskola-lidergoan eta eskolak autoebaluatzeko eta trebatzeko prozesuetan, baita hezkuntza-ikuskatzaileen prestakuntzan, lehen haurtzaroko ikasleen hezkuntzan eta arretan eta zenbait sektoretako hezkuntza ez-formalean ere.
- Sozietate zibileko sektoreen partaidetza egituratu handiagoa, ezarketari, ikuskapenari eta birdiseinuari buruzko nazioko eta Europako estrategiak garatzeko eta kontsulta egiteko prozesuak barne hartuta.
- Alderdi interesdunen sektore zehatzen arteko koordinazio hobea lekuan bertan, batez ere tokiko eta eskualdeko agintaritzen, gazte-erakundeen eta nazioko zein nazioarteko mailan hezkuntza globalean ardaztutako sozietate zibileko erakundeen artean. Gazteek gazte-erakundeen eta gazte-plataformen bidez hartzen duten konpromisoaren garrantzia aitortzen dugu.
- Hezkuntza globalari buruzko gogoeta handiagoa eta ikuspegi kritikoagoa, botere globalaren legatu historikoan eta dinamikan beharrezko arreta jarritz, curriculumaren deskolonizazioa barne.
- Eremu horretan ikertzeko gaitasunaren indartzea, ikerketan oinarritutako politiken formulazioa hobetzeko funtsezko faktore gisa.
- Nazio-eskalako finantzaketaren eta Europako finantzaketa-mekanismoen bolumenaren garapena, berrikuspena eta gehikuntza, EBren tresnak barne, hala nola DEAR programa (Garapenerako Hezkuntzako eta Sentsibilizazioko Programa).
- Nazioarteko sareen sorkuntzaren eta politiken ikaskuntzaren areagotzea politikon arduradunen artean, baita kalitate-berme handiagoa ere, besteak beste, GENEren mahai-inguruen bidez eta hezkuntza globalari buruzko berdinaren arteko berrikuspenarako Europako prozesuaren bitartez.

Hezkuntza globalak Europan eta munduan dituen testuingurua, erronkak eta aukerak aitortzen ditugu

Europan, 2050erako, hezkuntza globala testuinguru honetan eraikiko da:

- Planeta-mailako errealitate aldakorak; lerrokatze geopolitikoak, nazioko, eskualdeko eta tokiko testuinguru politiko aldeaniztunak.
- Gero eta konplexuagoak diren eta elkarrekin gero eta lotuagoak dauden munduko eta tokiko erronkak, besteak beste, klima-aldaketa, biodibertsitatearen galera, kutsadura, despaketotasuna, pobrezia, elikadurari, urari eta energiari buruzko segurtasunik eza, pandemiak, gerrak eta gerra-mehatxuak.
- Demokraziarako, bakerako eta segurtasunerako, nazioarteko ulermenerako, giza eskubideetarako eta jasangarritasunerako etengabeko mehatxuak; besteak beste, despaketotasuna, intolerantzia, diskriminazio-mota guztiak eta giza eskubideen urraketak, baita komunikabide sozialen polarizazioa, desinformazioa eta manipulazioa ere.
- Munduko eta tokiko herri-mugimenduekiko konpromisoa, munduko erronkei erantzuteko, elkartasun-beharraren aintzatespen gero eta handiagoarekin batera, planeta zaintzeko eta denentzako bakea, ulermena, ekitatea eta berdintasuna eta giza eskubideak eskaintzen dituen mundu bat lortzeko.
- Hezkuntza globala mugimenduon erdigunean egon beharraren ulermena, sozietate zibilaren zeregina indartzeko, herritar-espazioa murrizten edo ixten ari den testuinguruetan.
- Kultura guztien ikuspegiak eta ezagutzak baloratzearen garrantzia, batez ere kultura indigenei dagokienez, munduko erronkei bidezko irtenbide jasangarriak emateko elkarrekin.
- Hezkuntza guztiak —formalak, ez-formalak eta informalak, bizitza osoan zehar, haur-hezkuntzatik helduen hezkuntzara arte— bai toki-mailan bai mundu-mailan justizia sozialerako ikaskuntza, giza eskubideak, genero-berdintasuna, dibertsitatea, jasangarritasuna eta bakea bermatu behar dituelako gero eta aintzatespen handiagoa.
- Teknologiak erabiltzaileari zuzendutako hezkuntza-irtenbide inklusiboetan funtsezko zeregina betetzeko duen potentziala, konektibitate globala eraikitzeke eta elkartasuna areagotzeko balio baitu. Aldi berean, teknologiak eta gizarte-sareek jendea banandu eta demokrazia ahuldu dezaketela aitortzen dugu. Halaber, teknologiak ingurumen-inpaktua sor dezakeela eta eten digitalak erronka dakarrela aitortzen dugu.

Era berean, hezkuntza globalak honetarako duen garrantzia aitortzen dugu:

- Gero eta badaezpadakoagoa den mundu baten konplexutasunari aurre egiteko, gure ondare oparoaren aberastasuna eta kultura guztiena ulertu eta balioesteko eta krisiei eta bakerako mehatxuei erantzuteko beharrezkoak diren ikaskuntza, pentsamendu kritikoa, trebetasunak eta gaitasunak, jarrerak eta balioak bereganatzeko bidea ematea.
- Klima-krisiak, biodibertsitatearen galerak, gero eta desparekotasun handiagoak, pobrezia iraunkorrek, arrazismoak eta xenofobiak, oinarrizko giza eskubideetarako sarbiderik ezak, gerrek eta gerra-mehatxuek dakarten erronka existentzialari aurre egiteko ahalduntzea.
- Pertsonak eraldaketa sozial, ekonomiko eta ekologikoaren alde jarduteko ahalduntzea.
- Hezkuntzan eta gizartean herritartasun globala, jasangarritasuna, kulturen arteko ulermena, inklusioa, bakearen eta indarkeriarik ezaren kultura eta genero-berdintasuna susta ditzaketen ikaskuntza-prozesu demokratikoak eta partaidetzazkoak eskaintzea.
- Sentsibilizazio publikoa sustatzea eta tokiko eta munduko arazoekiko konpromiso kritikoa eta ulermen publikoa bermatzea, gai horiek norberaren bizitzarako eta gizartearen ongizaterako duten garrantzia aitortuz.
- Hezkuntza globalaren eta beste eremu politiko batzuen arteko koherentzia politikoa areagotzea, besteak beste, kanpo-politikaren eta garapen-politikaren, ingurumenaren, nekazaritzaren, merkataritzaren, finantzen eta inbertsioaren, migrazioaren, justiziaren eta osasunaren arloan.
- Handituz doan hezkuntza-bulkadari eta justizia globala eta lokala, elkartasuna eta hezkuntza globalak landutako beste gai batzuk hezkuntza-sistemaren, curriculumaren eta ikaskuntzaren erreformaren erdigunean kokatzeko gero eta behar handiagoari erantzutea.
- Testuinguru historikoaren ulermen informatua ziurtatzea, kolonialismoaren legatuak, gatazkak, gerrak eta zapalkuntza, botere globalaren dinamikak eta egiturak eta harreman geopolitiko eta ekonomikoak barne.

Konpromiso hauek hartzen ditugu, geure mandatueta oinarrituta:

Nazio-mailan, helburu hauek betetzeko:

- Hezkuntza globalari gobernu-sail guztietan politika eta estrategia nazionaletan ematen zaion arreta nabarmen areagotzea, hezkuntzaren arloko politika, estrategia eta hornidura barne — hezkuntza formala, ez-formala eta informala, bizitza osoan zehar, haur-hezkuntzatik helduen hezkuntzara arte—, baita kanpo-politikan, nazioarteko politikan eta garapenerako lankidetzarako politikan eta elkartzeko eta lankidetzan aritzeko programetan ere, tokiko eta eskualdeko politikekin bat etorritz.
- Hezkuntza globala areagotu eta hobetzeko nazioko, eskualdeko, tokiko eta sektoreko estrategiak garatzeko edo, halakorik badagoenean, estrategiak indartzeko ahalegina egitea, pertsona guztientzako kalitate oneko hezkuntza globalerako sarbidea lortzeko asmoz.
- Hezkuntza globalaren arloan eta lotutako eremuetan politiken koherentzia areagotzea eta hezkuntza globalaren arloko estrategia, politika eta ekimen nazionalak garatzean ministerioen arteko koordinazioa eta lankidetzaren indartzea.

- Besteak beste gazte-erakundeek, sozietate zibileko erakundeek, helduen hezkuntzarako erakundeek eta hezkuntza-erakunde komunitarioek, herri-mugimenduek, tokiko eta eskualdeko gobernuek, diasporako komunitateek, beste eskualde batzuetako kolaboratzaileek eta profesionalak eta ikertzaileek eremu horretan egiten duten lana indartzeko ahaleginei laguntzea, hezkuntza globalaren eremuan duten esperientzia aitortuz.
- Hezkuntza globalaren eremuko hezitzaileei laguntzeko egitura egokiak garatzea, hezkuntza globala integratzeko nahiaren eta hori egiteko konfiantzaren, trebetasunen, gaitasunen eta babesaren arteko arrakala pixkanaka gainditzeko asmoz.
- Kalitatea bermatzeko, gainbegiratzeko eta ebaluatzeko arau egokiak ezartzeko mekanismoak, sektore jakin batzuetan hezkuntza globalerako garrantzitsuak eta aproposak diren jardunbide egokien ereduetan oinarrituak, garatzen laguntzea.
- Hezkuntza globalerako baliabide-zuzkidura egokia, irisgarria eta, ahal den heinean, auresangarria bermatzen saiatzea, adierazpen honen asmoekin bat etorritz.
- Hezkuntza globalari buruzko ikerketa gehiago garatzeko baliabideak babestea eta, ahal den neurrian, ematea, ikerketan oinarritutako politika bat ahalbidetzeko.
- Hezkuntza globalaren prozesuan komunitate eta talde marjinetuen inklusioa eta babesa bermatzen saiatzea.
- Hezkuntza globalean berrikuntza babestea.
- Sektore gehiagotara eta jende gehiagorengana heltzea, sektore pribatua barne.
- Arduradun politikoen arteko nazioarteko sareen sorkuntza babestea, hezkuntza globalaren politikaren eta praktikaren etengabeko hobekuntza bermatzeko.

Europako mailan, helburu hauek betetzeko:

- Europan hezkuntza globalaren ikuspegi unibertsal bat, eskubideetan oinarritua, garatu eta indartzea, beste eskualde batzuetako kolaboratzaile eta profesionalekin hitz eginez.
- Tokiko, eskualdeko, nazioarteko, Europa osoko eta nazioarteko mailen arteko etengabeko koordinazioa babestea, eremu horretako elkarrizketa politikorako eta politiken koherentziarako babesa bermatzeko, Nazio Batuen agendei eta hezkuntza-helburuei buruzko aribideko lanarekin ere bat etorritz.
- Europa mailako sareen bitartez hezkuntza globalaren koordinazio sektoriala babestea; sozietate zibileko hezkuntza globalaren arloko eragileek, gazteek, tokiko eta eskualdeko gobernuek eta elkarteek beste sektore batzuekin sareak sortzea ahalbidetzea eta sareok hobetzea.
- Europa osoko mailan hezkuntza globalerako finantzaketa egokia eta irisgarria bermatzen saiatzea, nazio-mailako finantzaketarekin eta adierazpen honetako asmoekin bat etorritz.
- Hezkuntza globala defendatzea, Europako erakundeetan txertatuta dagoen zeharkako lehen tasun gisa, Europako Kontseilua eta EBko ondorengo lehendakaritzak barne, baita nazioarteko beste erakunde batzuetan ere.

- Munduko beste eskualde batzuetako kolaboratzaile eta profesionalekin lan egiten jarraitzea, elkarrekiko ikaskuntzan eta babesean parte hartze aldera, politikak egiteko arduradunen eta eskualde arteko eta mundu-mailako beste alderdi interesdun batzuen arteko sareak sortzeko eskualdeko egituren garapenari dagokionez.
- Europako hezkuntza globala, Europako hezkuntza globalaren egoera eta kalitatea hobetzeko beste mekanismo batzuk berdin artean berrikusteko prozesua indartzen jarraitzea.
- Hezkuntza Globalaren Europako Sareak (GENE) egiten duen lana babestea, estatu kideetako arduradun politikoentzako sareak sortzen dituen gobernu arteko erakundea baita, Europako herrialde guztietan hezkuntza globala areagotu eta hobetzeko.
- Jarraipen-esparru bat garatzea, dauden ereduetan oinarritutako eta 2050erako funtsezko mugarrietan ardaztutako txosten argiak eta erabilerrazak egiteko mekanismoekin (ikus 2. gehigarria).

1. gehigarria: hezkuntza globalaren definizioa berritzea.

Definizio berri bat

2002ko Maastrichteko Adierazpenean oinarrituta eta ondorengo prozesuetan, definizio berrietan eta errealitate orokorretan garatuta, Dublingo Adierazpenak definizio hau proposatzen du:

Hezkuntza globala pertsonen munduari buruzko eta bertan duten lekuari buruzko gogoeta kritikoa egitea ahalbidetzen dien hezkuntza da. Begiak, bihotzak eta gogoak munduaren errealitateara zabaltzeko balioa du, tokiko mailan zein maila globalean. Pertsonak ulertzeko, imajinatzeko, itxaropena edukitzeko eta jarduteko ahaldunduz ditu, justizia sozial eta klimatikoa, bakea, elkartasuna, ekitatea eta berdintasuna, planeta-mailako jasangarritasuna eta nazioarteko ulermena eskaintzen dituen mundu bat lortzeko. Giza eskubideen eta dibertsitatearen errespetua, inklusioa eta denentzako bizitza duina dakartza, bai orain bai etorkizunean.

Hezkuntza globalak hezkuntza-eskaintzaren sorta zabal bat hartzen du barnean: formala, ez-formala eta informala, bizitza osoan zehar. Funtsezkoa iruditzen zaigu hezkuntzaren botere eraldatzailerako eta eraldaketarako.

Hezkuntza globalaren funtsezko balioak, printzipioak eta alderdiak

Hezkuntza globalak elementu nagusi jakin batzuk dauzka. Besteak beste:

- Justizia sozialeko funtsezko balioak mundu-mailan eta toki-mailan, bakea, elkartasuna, ekitatea eta berdintasuna, planeta-mailako jasangarritasuna, inklusioa, giza eskubideak, dibertsitatearen onarpena eta nazioarteko ulermena.
- Belaunaldiz belaunaldi pertsonen, beste izaki bizidun batzuei eta planetari eragiten dieten arazo alderdi lokalaren eta alderdi globalaren arteko interkonexioan jarritako arreta, kultura guztiak eta iragana, oraina eta etorkizuna barne hartuz.

- Inklusiboak eta partaidetzazkoak diren, itxaropena pizten duten, pentsamendu kritikoa ahalbidetzen duten eta ikasleen lehentasunari justizia egiten dioten eta aldi berean banakako eta taldeko ekintza informatu, hausnartu eta esanguratsu baterako gaitasunak eta trebetasunak sortzen dituzten praktika pedagogikoekiko konpromiso komuna.

Koherentziaren eta inpaktuaren alde elkartuta

Adierazpen honek aitortzen du inguruabar nazionalen arabera erabilitako termino anitz daudela eta termino zehatzen erabilera denborarekin aldatzen dela. Hezkuntza globala termino orokor gisa erabiltzen da, lotutako kontzeptuak eta politikaren eta praktikaren arloak biltzeko, koherentzia sustatzeko, politiken ikaskuntza errazteko, konpartimentazioa saihesteko eta efektu konbinatu handiago bat bermatzeko.

Hezkuntza globalak hezkuntza formala, ez-formala eta informala, bizitza osoko ikaskuntza eta belaualdi arteko ikaskuntza hartzen ditu barnean. Pertsonen tokiko, nazioko eta munduko errealitateak dira, testuinguru planetarioan. Eta pentsamendu kritikoa garatzea, konplexutasunari aurre egiten ikastea eta praktika pedagogiko demokratikoak eta partaidetzazkoak gauzatzea dakar. Pertsonen nola ikasten duten ulertzeko modu asko hartzen ditu barne. Kontzientzia historiko bat, egungo sistemen analisi kritiko bat eta pertsonen eta planetaren etorkizunerako itxaropenezko ikuspegi bat hartzen ditu barnean. Gaur egun, GJHekin eta, bereziki, 4.7 helmugarekin bat dator. Hezkuntza globala justizia sozialarekin, bakearekin, ekitatearekin eta berdintasunarekin, jasangarritasunarekin, giza eskubideekin eta denentzako bizitza duinarekin lotutako giza xede zabalenen, iraunkorren eta sakonenen botereaz ere baliatzen da.

Hezkuntza globalak honako hau hartzen du barnean:

Hezkuntza globala termino orokor interseksionala da, lotuta dauden eta nazioko eta nazioarteko mailan erabiltzen diren termino anitz barne hartzen dituena, besteak beste:

- Hezkuntza antirrazista
- Garapenerako hezkuntza
- Dibertsitaterako eta inklusiorako hezkuntza
- Genero-berdintasunerako hezkuntza
- Herritartasun globalerako eta nazioarteko elkartasunerako hezkuntza
- Garapen jasangarrirako hezkuntza
- Munduko herritartasunerako hezkuntza
- Garapen globalerako hezkuntza
- Ikaskuntza globala
- Gazte-lan globala
- Giza eskubideetarako hezkuntza
- Kultura arteko hezkuntza
- Ingurumen-jasangarritasunerako ikaskuntza
- Bakerako hezkuntza

Honako hauen alderdi globalak:

- Herritartasunerako hezkuntza

Gaztelaniarako itzulpena: Lourdes Ballesteros Martín eta Veronica Held (Hezkuntzako eta Lanbide Heziketako Ministerioa), 2023ko otsaila

- Herritar-hezkuntza eta hezkuntza morala
- Herritartasun digitalerako hezkuntza

2. gehigarria: aurrerapenen jarraipena

Dublingo Adierazpenaren jarraipena egite aldera, gainbegiratzeko eta txostenak aurkezteko mekanismo bat erabiliko da. Badauden txostenak eta gainbegiratzea oinarritzat hartzeko ahalegina egingo da, urteko eta bost urtean behingo aurrerapenak gainbegiratu eta ospatzeko beharraren eta gardentasunaren arteko oreka bilatuz, kontuan izanik txostenen aurkezpenari dagokionez errealistak izan behar dugula.

Honako hau proposatzen da:

Adierazpenari dagokionez egindako aurrerapenei buruzko txostenak aurkezteko urteko prozesu nazional bat egitea, homologoei (GENEren mahai-inguruetan) urteko txosten nazionalak aurkezteko badauden prozesuetan oinarrituta. Horrek honako hau hartuko luke barne:

- Estrategia nazionalen eta politiken garapenean (eta berrikuspenean, ebaluazioan, birdiseinuan eta abarretan) arreta berezia jartzea, hori ere urtero komunikatzea eta Europa osoko eskalan biltzea.
- Garapenerako laguntza ofizialetik eta beste iturri batzuetatik datozen finantzaketa-mekanismo nazionalak, datuetan eta finantzaketa-mailen aldaketetan arreta berezia jartzea eta urtero Europa mailan partekatzea.
- Ministerioen arteko lankidetzaren garapenean eta alderdi interesdunen konpromisorako, elkarrizketarako eta sareen sorketarako laguntzan arreta berezia jartzea.

Hiru kategoriak Europako hezkuntza globalaren egoerari buruzko aldizkako txostenerako oinarri gisa erabiliko dira. Tokiko zein eskualdeko beste alderdi interesdun batzuekiko elkarrizketa eta beste eskualde batzuetako lankideekiko elkarrizketa ere elkarrizketa kritikoa garatzeko eta aurrerapenak indartzeko mekanismo gisa balia daitezke.

Adierazpen berriaren xedeak betetzeko egiten diren aurrerapenak ere zuzenean sartuko dira hezkuntza globala berdinen artean berrikusteko Europako prozesuan, GENEk bideratutakoan, egokiak diren erreferentzia-puntuak garatze aldera adierazpena erabiliko duten txosten nazionalekin. Bidezkoa denean, txosten nazionalak ELGAko Garapenerako Laguntzaren Batzordearen (GLB) berrikuspen paritarioen oinarria ere izan beharko dute⁴.

Europako konferentziak orobat lagungarriak izango dira aurrerapenen berri emateko eta, hala badagokio, 2027tik aurrera eta hasiera batean bost urtean behin adierazpena berrikusteko.

Prozesu horiek, nazio-mailako jardunbide egokiekin bat etorri, alderdi interesdunek eta ikertzaileek konpromisoa hartzeko, hausnartzeko, hitz egiteko eta agertokiak sortzeko gune bat eratuko dute prozesu horietako bakoitzean.

Gainera, GENEko Idazkaritzak ziurtatuko du txostenak aurkezteko prozesua bat datorrela bai UNESCOk 1974ko gomendio berrikusia aplikatzeko txostenak aurkezteko duen prozesu suspertuarekin bai egokiak diren nazioarteko beste prozesu batzuekin (Europako Batzordea, ELGA, UNECE, Europako Kontseilua, IEA). Halaber, horri dagokion lankidetzaren indartzea saiatuko da.

⁴ ELGAko GLBren Berdinen artean Ebaluatzeko Metodologiak (2021) —ELGAko GLBk adostasunez onetsiak—, 1.3 zutabeko 1.3 atalean, «Hezkuntza globala, sentsibilizazioa eta babes publikoa» jorratzen ditu.

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

An Roinn Gnóthaí Eachtracha
Department of Foreign Affairs

THE GOVERNMENT
OF THE GRAND DUCHY OF LUXEMBOURG

LUXEMBOURG
AID & DEVELOPMENT

GENE

Co-funded by
the European Union

www.gene.eu